

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Циклова комісія професійно-практичної підготовки
спеціальності «Дошкільна освіта»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ЛОГОПЕДИЧНІ ПРАКТИКУМИ
освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»**

Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Освітня кваліфікація : Фаховий молодший бакалавр дошкільної освіти
Професійна кваліфікація: Вихователь закладу дошкільної освіти

Затверджено на засіданні циклової комісії
Протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.

Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Логопедичні практикуми»
Викладач (-і)	Трохимчук Марія Олегівна
Контактний телефон викладача	+380501807923
E-mail викладача	mariia.trokhymchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><i>Предметом вивчення навчальної дисципліни є:</i> концептуальні засади, нормативно-правова база та особливості організації роботи з дітьми з відхиленнями у розвитку, що мають порушення мовлення; ознайомлення з теоретико-практичними засадами виховання різновікових категорій дітей з вадами мовлення в умовах дошкільного закладу освіти, формування цілісного уявлення про корекційну роботу з дітьми, які мають мовленнєві вади.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><i>Метою вивчення навчальної дисципліни є:</i> формування здатності до розуміння теоретичних та методичних основ організації корекційно-розвивальної роботи в закладах освіти для дітей з вадами мовлення; практичних умінь і навичок використання методів і засобів виховання даної категорії дітей. Ознайомити з організацією спільної роботи вчителя - логопеда і вихователя дошкільного закладу для дітей з вадами мовлення, навчити формам індивідуальних і фронтальних занять з дошкільниками.</p> <p>Зазначений курс спрямований на розвиток практичних навичок використання методів та прийомів логопедичної роботи в умовах дошкільних навчальних закладів; до пошуково-дослідницької діяльності з метою організувати ефективну корекційно-розвивальну роботу з логопатами різного віку та консультативну роботу з батьками дітей-логопатів.</p> <p><i>Основними цілями вивчення дисципліни є:</i> забезпечити високий рівень професійної підготовки до роботи з дітьми дошкільного віку, здатних творчо вирішувати завдання навчання, виховання та корекції мовлення дітей-логопатів. Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Методичні: сформувані у студентів понятійно- категоріальний апарат логопедії. - Пізнавальні: познайомити з етіологією порушень мовлення; з методами та прийомами логопедичного втручання. - Практичні: вміти класифікувати мовленнєві порушення; проводити диференціацію мовленнєвих порушень. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>КК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях.</p> <p>ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>СК6 Здатність до розвитку психічно-емоційної сфери особистості дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.</p>	

СКлп1 Здатність визначати особливості порушень мовлення у дітей з первинно збереженим інтелектом та аналізаторними системами, причини виникнення цих порушень, структуру і механізми мовленнєвих відхилень, симптоми їх прояву.

СКлп2 Здатність організувати та здійснювати корекційно-розвиваюче навчання дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку та вести роботу з популяризації знань з логопедії серед педагогів закладів дошкільної освіти і батьків.

РН2 Планувати та організувати освітній процес з урахуванням: принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії; вікових і індивідуальних можливостей дітей раннього і передшкільного віку, дітей з особливими потребами та складати прогнози щодо її ефективності.

РНлп Організувати ефективну корекційно-розвивальну роботу з дітьми із порушеннями мовлення різного віку та консультативну роботу з батьками дітей-логопатів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські, практичні заняття	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
8	012 Дошкільна освіта	4	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин		
	лекції	практичні заняття	сам. роб
Тема1. Спеціальні навчальні заклади. Порядок комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу.	2	2	6
Тема2.Корекційно-розвивальна робота в логопедичній групі ЗДО. Змістові аспекти. Порядок комплектування логопедичних груп.	2	2	6
Тема3.Особливості організації ігрової діяльності в логопедичній групі. Роль ігор. Вимоги до організації гри.	2	2	6
Тема 4. Особливості використання наочності в логопедичній групі. Види наочності.	2	2	6
Тема5. Традиційна класифікація мовленнєвих порушень. Їх ознаки. Причини мовленнєвих порушень.	2	2	6
Тема6. Симптоматика ЗНМ. Механізми мовленнєвої діяльності в нормі та патології. Специфічні відхилення в		2	6

формуванні всіх компонентів мовленнєвої системи при ЗНМ.			
Тема7. Характеристика загального і мовленнєвого розвитку дітей з дизартрією. Психолого-педагогічна характеристика дітей з дизартрією і анатрією.		2	6
Тема8. Дислалія. Поняття дислалії. Класифікація. Механічна та функціональна дислалія. Форми дис-лалії.		2	6
Тема9. Фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення. Вплив порушення фонематичного слуху на розвиток усного мовлення. Організація роботи в групах для дітей із ФФНМ.		2	6
Тема 10. Порушення темпу і ритму мовлення. Визначення понять «темп мовлення», «ритм мовлення», різновидності темпу і ритму мовлення та їх значення для розвитку мовленнєвої діяльності.		2	6

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – залік Максимальна кількість балів – 100 Практичні заняття – 70 балів Контрольна робота – 10 балів Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10 балів Залікове заняття – 10 балів
Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота – 10 балів Самостійна робота – 10 балів
Семінарські /практичні заняття	Максимальна оцінка – 25 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Форма здачі – комбінована (усна, письмова)

7. Політика навчальної дисципліни

1. *Письмові роботи* виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі.
2. *Академічна доброчесність.* Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

3. *Відвідування занять*. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

Порядок та організація контролю знань здобувачів фахової передвищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Івано-Франківський фаховий коледж Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», введеного в дію наказом ректора від _____ 2023 р № _____. https://ifk.pnu.edu.ua/polozhennia/_____.pdf

4. *Неформальна освіта*. Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна:

1. Логопедія. Підручник. За ред. М.К.Шеремет. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. – 376 с.: іл.
2. Логопедія. Підручник, друге видання. / За ред. М.К. Шеремет. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. – 672 с.
3. 34.Хрестоматія з логопедії. Навчальний посібник/ Шеремет М.К., Мартиненко І.В. – К.: КНТ, 2006. – 360 с.
4. 35.Хрестоматія по логопедии Ч. 2./ Под ред. Волковой Л.С., Селивёрстова В.И. – м.: Гуманист, 1997. – 656 с.
5. 36.Хрестоматія по логопедии Ч. 1/ Под ред. Волковой Л.С., Селивёрстова В.И. – м.: Гуманист, 1997. – 560 с.
6. Рібцун Ю. В. Програми з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку»
- 7.Малярчук А.Я.Дидактичний матеріал для виправлення мовленнєвих недоліків:Навч. посібник для вчителів- логопедів і вихователів дитячтх садків 1 частина
3
- 8.Малярчук А.Я.Дидактичний матеріал для виправлення мовленнєвих недоліків:Навч. посібник для вчителів- логопедів і вихователів дитячих садків 2 га частина.
9. Логопедія у дитячому садку. В. Семизорова. – К.:Шк. Світ, 2007.- 128с/
10. Максименко С. Готовність дитини до школи. Главник- К,2004.- 112с.
11. Нечай – Горбачук Л.Д. Навчання грамоті . навчальний посібник.- Слов’янськ: 1997.-64с.
12. Довідник вчителя логопеда /Авт. Лупінович С.М.-Тернопіль:Мандрівець, 2008.- 112с.

13. Дем'яненко О.Є. Фонетична робота з дітьми старшого дошкільного і молодшого шкільного віку в умовах багатомовності.-Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» лтд,2005.-92с.
14. Гайван Т.Я. Логопедична з дітьми (Комплекс матеріалів для логопедичних занять) –Х Веста: Видавництво «2008».-184с.

Основні нормативно-правові документи:

Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату>

Додаткова

1. Максименко Д.С. Як правильно вчити дитину розмовляти. – К.: Центр учбової літератури, 2020.- 198с.
2. Ткаченко Л.І. Крок за кроком: програма з корекційно-розвиткової роботи для дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення (заїкання) /авт.: Л.І. Ткаченко, І.В. Деуля, І.А. Шаповалова.- Тернопіль: Мандрівець, 2021. – 72 с.
3. Рібцун Ю. Альбом учителя-логопеда. У країні веселкових звуків. Частина 2. К.: Основа. – 2020. – 80с.
4. Рібцун Ю. Альбом учителя-логопеда. У країні веселкових звуків. Частина 2. К.: Основа. – 2020. – 80с.
5. Рібцун Ю. В. Сходінками правильного мовлення : навч.-метод. посіб. / Ю. В. Рібцун. – Тернопіль : Мандрівець, 2017. – 240 с.
6. Рібцун Ю. В. Я учуся розмовляти: навч.-метод. комплект: логопедичний альбом з розвитку мовлення дошкільників 3–6 років / Ю. В. Рібцун. – Київ: Генеза, 2019. – 160 с.
7. Рібцун Ю. В. Я учуся розмовляти: навч.-метод. комплект: навч.-метод. посіб. з розвитку мовлення дошкільників 3–6 років / Ю. В. Рібцун. – Київ: Генеза, 2019.– 224 с.
8. Рожнів В.М. Вимовляйко. Вчуся вимовляти звуки [с], [с'], [ш]. Зошит для логопедичних занять з використанням мнемотехніки– Харків: Ранок, 2022. –32 с.
9. Рожнів В.М. Вимовляйко. Вчуся вимовляти звуки [з], [з'], [ж]. Зошит для логопедичних занять з використанням мнемотехніки– Харків: Ранок, 2022. –32 с.
10. Рожнів В.М. Вимовляйко. Вчуся вимовляти звуки [ц], [ц'], [ч], [шч]. Зошит для логопедичних занять з використанням мнемотехніки– Харків: Ранок, 2022. –32 с.
11. Рожнів В.М. Вимовляйко. Вчуся вимовляти звуки [л], [л']. Зошит для логопедичних занять з використанням мнемотехніки– Харків: Ранок, 2022. –32 с.
12. Азовська Н.В. Організація корекційно-відновлювальної роботи з дітьми дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення/ Н.В. Азовська.- Херсон,009.
13. Базовий компонент дошкільної освіти.-2021.
14. Боровик І.Г. Дихаємо правильно – легко розмовляємо/ І.Г. Боровик.- Харків: Ранок, 2012. – (Бібліотека логопеда-практика).
15. Вовненко О.М. Календарно-тематичне планування з розділу «Розвиток мовлення» для дітей дошкільного віку, що мають особливі освітні потреби: методичний посібник/ О.М. Вовненко.- Полтава, 2020.
16. Марченко І.С. Спеціальна методика розвитку мовлення. (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників)/ І.С. Марченко.- К.:Видавничий дім «Слово», 2017.

17. Мельник Л. Графомоторні та кінезіологічні вправи за лексичними темами. (Чорнобілий альбом).
18. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку/ [Н.В.Гавриш, Т.В. Панасюк, Т.О. Піроженко, О.С.Рогозянський, О.Ю.Хартман, А.С. Шевчук]; за заг. Наук.ред. Т.О.Піроженко.-К.: Українська академія дитинства, 2017.
19. Рожнів В.М. Матеріали до логопедичних занят/ В.М.Рожнів.-Харків: Ранок,2018
20. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ: програмно-методичний комплекс/Л.І. Трофименко.-К.:2012

Інформаційні ресурси:

<http://journal.osnova.com.ua/article/57471>-Використання_біоенергопластики_в_системі_логокорекційної_роботи

<http://journal.osnova.com.ua/article/43429>- Особливості_мовленнєвого_розвитку_дітей_дошкільного_віку_з_поруш

<http://journal.osnova.com.ua/article/34102>- ФОРМУВАННЯ_МОВЛЕННЄВОЇ_КОМПЕТЕНТНОСТІ_ДІТЕЙ_З_РИНОЛАЛІЄЮ

<http://journal.osnova.com.ua/article/57916>- Одяг_Формування_лексико-граматичних_категорій_у_старшій_групі_для_д

<http://journal.osnova.com.ua/article/55665>- Лісова_школа._Звук_[ш]._Заняття_для_дітей_з_ФФНМ_старшої_групи

<http://journal.osnova.com.ua/article/41606>- Розвиток_дрібної_моторики_в_дітей_із_мовленнєвими_порушеннями_за